

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/135677,Grzegorz-Majchrzak-Nie-mordujcie-polskich-ksiezy-czyli-pogrzeby-zamordowanych-w-.html>
03.05.2024, 01:24

Grzegorz Majchrzak: „Nie mordujcie polskich księży”, czyli pogrzeby zamordowanych w 1989 r. kapłanów „oczami” SB

20 stycznia 1989 r. w swoim mieszkaniu na plebanii parafii św. Karola Boromeusza w Warszawie został zamordowany ks. Stefan Niedzielak.

Dziesięć dni później taki sam los spotkał ks. Stanisława Suchowolca, który również zginął w swoim mieszkaniu na plebanii w parafii św. św. Apostołów Piotra i Pawła w Suchowoli. Z kolei 11 lipca 1989 r. na dworcu PKS w Krynicy Morskiej znaleziono ciało ks. Sylwestra Zycha.

Ofiary „nieznanych sprawców”

Wszyscy trzej byli ofiarami nieznanych sprawców, a przed śmiercią byli nękani przez Służbę Bezpieczeństwa. Nic zatem dziwnego, że powszechne było przekonanie, iż byli oni ofiarami jej funkcjonariuszy. Nie udało się wykryć sprawców żadnego z tych zabójstw, ale wszystko wskazuje, że byli nimi ludzie MSW. Ludzie resortu, który zamordowanymi interesował się nie tylko za ich życia, ale też po ich śmierci – śledząc zarówno ich pogrzeby, jak i opinie na temat ich śmierci.

...znaleziono tam ziemię z Katynia...

W przypadku ks. Niedzielaka informowano m.in., że 25 stycznia 1989 r. w kościele Karola Boromeusza w Warszawie została odprawiona msza żałobna w jego intencji. W trakcie kazania ks. Zalewski przedstawił „drogę życiową zmarłego”, przypomniał

Ksiądz Stefan Niedzielak. Fot. AIIPN

m.in., że zmarły był kapelanem Armii Krajowej oraz Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”. Z kolei dzień później stwierdzano, że uroczystości pogrzebowe „przebiegły w spokoju i nie posiadały akcentów politycznych”. W ocenie esbeków wzięło w nich udział ok. 4,5 tys. osób, w tym 26 pocztów sztandarowych (głównie różnych oddziałów AK). Tym razem głos zabrał sam prymas Polski Józef Glemp, który wygłosił „krótkie okolicznościowe przemówienie”. Kanclerz kurii ks. Zdzisław Król „przypomniał niektóre fakty związane z odnalezieniem zwłok” ks. Stefana Niedzielaka, m.in. to, że „otworzona została kasetka pancerna i zamiast oczekiwanych skarbów znaleziono tam ziemię z Katynia”. I dodał: „fakt ten dobitnie świadczy, jakim człowiekiem był”. Głos zabrały również inne osoby, m.in. współpracownik i przyjaciel zamordowanego, działacz opozycji (m.in. współzałożyciel Komitetu Obrony Robotników i Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela) Wojciech Ziemiński, który przypomniał zasługi ks. Niedzielaka.

Zdjęcie śledcze zatrzymanego przez służby „bezpieczeństwa” PRL ks. Sylwestra Zycha, marzec 1982. Fot. AIPN

Po pogrzebie grupa – licząca w ocenie SB ok. 200 osób – przeszła do kościoła pw. Stanisława Kostki z transparentami „Solidarności”, Konfederacji Polski Niepodległej i Niezależnego Zrzeszenia Studentów. Następnie przy grobie ks. Jerzego Popiełuszki odśpiewała „Boże coś Polskę”, zawiesiła na ogrodzeniu kościelnym transparenty i spokojnie rozeszła się.

Dziękujemy Ci Księżo Stanisławie!

Służba Bezpieczeństwa śledziła również uroczystości pogrzebowe ks. Stanisława Suchowolca, które rozpoczęły się 3 lutego 1989 r. w Parafii Niepokalanego Serca Maryi w Białymstoku. Informowała o wystawieniu trumny z jego zwłokami w kaplicy, a także o wystroju zarówno samej kaplicy, jak i kościoła, a także o rozwieszeniu klepsydr nie tylko na terenie przykościelnym, ale również „na terenie większości” białostockich zakładów pracy. Jednak SB nie ograniczyła się do biernej obserwacji wydarzeń. Po uzyskaniu informacji, że lokalni działacze „Solidarności” zamierzają zaprosić na pogrzeb przedstawicieli opozycji z innych regionów kraju podjęto „stosowne działania zapobiegawcze i neutralizujące”. Nie były to zresztą działania w pełni skuteczne, gdyż

dotarło na niego kilkudziesięciu „przedstawicieli różnych grup opozycyjnych z terenu całego kraju”. Jak informowało MSW:

„Ze słowami pożegnania występowali m.in. Seweryn Jaworski, Leszek Moczulski, Stanisław Marczuk i Wojciech Ziemiński”.

Ten ostatni zaapelował, aby dzień 8 lutego ogłosić w całym kraju dniem żałoby narodowej ku czci księży Niedzielaka i Suchowolca. Wedle szacunków SB w pogrzebie wzięło udział ok. 8 tys. osób. Funkcjonariusze naliczyli 24 sztandary „Solidarności”, a także transparenty m.in. „Solidarność żegna swego kapłana”, czy „Dziękujemy Ci za Tve słowa i czyny Księżu Stanisławie”.

► [Czytaj całość na portalu przystanekhistoria.pl](http://przystanekhistoria.pl)